

Amerika Birleşik Devletleri'nin YPG'ye Desteginin Uluslararası Sorumluluk Hukuku Açısından Değerlendirilmesi

An Evaluation of the United States Support to the YPG in Terms of International State Responsibility

Emir Abbas GÜRBÜZ*

Öz

2015 yılı sonbaharında Irak-Şam İslam Devleti (İŞİD) adlı terör örgütünün Suriye'de endişe verici yayılması ve terör örgütü PKK'nın Suriye kolu YPG'nin elinde bulunan Ayn-El Arap kasabasının kuşatmasıyla yükselen uluslararası duyarlılık neticesinde Amerika Birleşik Devletleri (ABD)'nin, Ayn-El Arap kasabasındaki YPG'li teröristleri silahlandırarak İŞİD'e karşı savaşmalarına yardım etmeye başlamıştır. İşte bu aşamada, devlet dışı silahlı bir aktör olan YPG'li militanların eylemlerinden kendileri kadar destekçilerin sorumluluğu da gündeme gelecektir. İşbu makalede Amerika Birleşik Devletleri'nin YPG'nin işlediği eylemlerden sorumluluğu incelenmiştir. Yugoslavya'nın parçalanması sürecindeki silahlı çatışmalar ile Latin Amerika'daki vekâlet savaşlarına dair yürütülen uluslararası yargılamalarda ortaya konan hukuki yaklaşımlar ve yorumlar bu çalışmaya ışık tutmuştur. Doktrinde etkin kontrol teorileri üzerine devam eden tartışmalar henüz bağlayıcı hukuk kuralları meydana getirmemiş olsa da Amerika Birleşik Devletleri'nin YPG'ye verdiği desteğin ulaştığı boyuta dair kamuoyuna yansıyan bilgiler ve sahadaki gerçeklikler beraberce değerlendirildiğinde Amerika Birleşik Devletleri'nin YPG'nin işlediği insan hakları ihlallerinden hukuki sorumluluğu ileri sürülebilecektir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Sorumluluk Hukuku, Etkin Kontrol Teorisi, Devlet Dışı Silahlı Aktörler, Dolaylı Saldırı, Nikaragua Davası.

Abstract

In the fall of 2015 due to the alarming spread of the terrorist organization called the Islamic State (ISIS) in Syria and the siege of the town Ayn-El Arab which was under the control of YPG, the international awareness about the area increased and this caused the United States of America (USA) stepping in arming and helping YPG in Ayn-el

---

* Bağımsız Araştırmacı - Avukat, İstanbul, Türkiye, ORCID: 0000-0001-5425-8961, e-posta: emiragurbuz@gmail.com.

Geliş Tarihi / Submitted: 07.07.2020
Kabul Tarihi / Accepted: 25.07.2021

Arab fighting against ISIS. At this stage, this support can make any supporter as guilty and responsible as the terrorists of the non-state armed actor YPG militants' illegal actions. This article examines the responsibility of the United States for the actions of the YPG. This study examined the legal approaches and interpretations put forward in the international proceedings regarding the armed conflicts during the disintegration of Yugoslavia and the proxy wars in Latin America to shed light on the current situation in Syria. Even though the ongoing discussions on effective control theories in the doctrine have not created binding legal rules "yet", USA's actions' legal consequences and their responsibilities about the human rights violations committed by the YPG terrorists will create a legal liability when the public information about the extent of the support of the United States to the YPG terrorists and the facts about the hot zone are evaluated together.

Keywords: *State Responsibility, Effective Control Theory, Non-State Actors, Indirect Attack, Nicaragua Case.*

Giriş

Suriye ve Irak'taki iç çatışmaların yarattığı istikrarsız ortam ve otorite boşluğundan istifade, birçok silahlı grup ortaya çıkmış ve bazı terör örgütleri de bu coğrafyayı kendine güvenli liman olarak benimsemiştir. Bu bölgedeki stratejik amaçları doğrultusunda farklı devletler de bu silahlı gruplarla iş birliği yoluna gitmiştir.

Ancak kimi zaman bu grupların kontrolden çıkması, kimi zaman ise sponsor devletlerin teşviikiyle hukuku ihlal eden bu grupların eylemlerinden kimin sorumlu tutulacağı sorusu gündeme gelmektedir.

Amerika Birleşik Devletleri'nin (ABD) Suriye'de Irak-Şam İslam Devleti (İŞİD) ile mücadele için YPG'yi desteklemesi ve YPG'nin birçok defa ve farklı şekillerde uluslararası hukuk ihlalinde bulunması ABD'nin hangi aşamada sorumluluğunun doğacağı tartışmalarını meydana getirmektedir. YPG her ne kadar başka aşırı sol gruplar ve yerel ayrılıkçı gruplarla beraber Suriye Demokratik Güçleri (SDG) adını almış olsa da SDG içinde YPG'nin baskın grup olmasından ötürü YPG terimi kullanılmıştır.

Çalışmada YPG'nin Suriye'ye yerleşerek İŞİD ile sahada karşı karşıya gelmesinin tarihsel arka planı ele alındıktan sonra uluslararası hukuk, silahlı çatışma hukuku ilkeleri ve insan haklarını ihlal eden eylem ve uygulamaları ilgili uluslararası sözleşmeler çerçevesinde incelenecektir. Akabinde ABD'nin verdiği desteğin hukuki sonuçlarını ortaya koyabilmek açısından öncelikle sahadaki realiteyi, desteğin ulaştığını maddi boyutu açık kaynaktan toplanan verilerle irdelenmiştir.

Son olarak geçmişteki silahlı çatışmalar ve vekâlet savaşlarında arka plandaki sponsor devletler hakkında doktrinde ve yargı kararlarında ortaya çıkan yaklaşımlar ve yorumlar incelenerek ortaya konan kriterlerin somut olayımızla izdüşümleri incelenmiştir.

1. Tarihsel Gelişim

1978'de kurulup 1984'de terör eylemlerine başlayan PKK, Türkiye-İrak-Suriye ve İran topraklarında, Kürt toprakları olarak tasavvur ettiği bölgelerde birleşik Kürdistan kurma amacıyla faaliyet göstermektedir. 2005 yılında, dört ülkedeki PKK bağlantılı terör örgütleri KCK adlı bir üst yapı kurmuştur. Bu yapının Türkiye'deki kolu PKK iken Suriye'deki kolunun YPG olduğu kabul edilmiştir.¹ KCK adı verilen yapılanmanın ise yürütme kurulu yine PKK yöneticilerinden oluşmaktadır. Bir başka deyişle YPG, PKK'nın bölgeye yayılmak maksadıyla kurduğu sınırları aşan bir terör yapılanması vasıtasıyla çevre ülkelere terör şubeleri açma politikasının bir sonucudur.

2003 yılında kurulan YPG, Suriye topraklarında ayrılıkçı bir terör örgütü olarak faaliyetlerine başlamıştır. 2011 yılında başlayan Suriye İç Savaşındaki karışıklıktan istifade eden YPG, Kürtleri silahlandırarak Özgür Suriye Ordusu'nun elindeki toprakları alarak sözde demokratik kantonlar ilan etmiştir. 2011 yılından 2015 yılına kadar YPG, batı basınında rejim ile iş birliği halinde kabul edilmekteydi. Nitekim PKK'nın ve terörist başı Abdullah Öcalan'ın yıllarca Suriye'de Esad rejimince saklandığı bilinmekte olduğundan YPG ile rejim arasındaki örtülü ittifak sürpriz olmamıştı. 2013 yılında Orta-Doğu'da saha hâkimiyeti kurmaya başlayan IŞİD, YPG'nin kontrolü altındaki bölgeye saldırmaya başlamış, YPG teröristlerini süpüren Ayn El Arap kasabasında kuşatmıştır. YPG destekçilerinin başta Avrupa ve Amerika başkentleri olmak üzere büyük şehirlerde düzenlediği protestolar ve YPG'ye destek yürüyüşleri büyük ses getirmiş ve Amerika Birleşik Devletleri'nin bölgeye müdahalesi gerçekleşmiştir. İlk aşamada havadan lojistik destek indirme ve hava saldırıları başlayan destek ileriki aylarda ağır silah ve mühimmat desteği olarak devam etmiştir.

---

¹ Seevan Saeed, *Kurdish Politics in Turkey: From the PKK to the KCK*, Routledge, 1st edition, 2016, s. 24.

YPG'nin IŞİD saldırısını püskürtmesi ile silahlı gücünün rüştünü gösterdiğini düşünen ABD, Suriye'deki vekil güç politikasını değiştirerek ÖSO'ya verdiği desteği YPG'ye aktarmaya başlamış, bu kapsamda eğitim ve silahlandırma, hava ve karadan zıhlı desteği gibi ciddi bir boyuta varmıştır.

2. YPG Terör Örgütü ve Eylemleri

YPG terör örgütü, Suriye İç Savaşından istifade fiili hâkimiyet tesis ettiği bölgelerde “kanton” adı verdiği idari yapılar tesis etmiş ve bu doğrultuda bölgede kendi ideolojisi doğrultusunda uygulamalara girişmiştir. Ayn-El Arap kuşatmasını kırıp Kuzey-Doğu Suriye'de alan hâkimiyetini genişletmeye başlamış, gerek dünyanın çeşitli yerlerinden aşırı sol örgüt militanlarının gerekse bölgedeki Kürtlerin katılımıyla hızla büyük bir güç elde etmiştir.

YPG'nin ele geçirdiği yerlerde devletleşme politikası sonucunda sözde kanton idarelerini genişleterek bir anayasa uygulamaya koymuş ve mahkemeler tesis etmiştir.² Ancak devletleşme politikasının kurumsal yüzünün yanı sıra bölgede siyasi ve askerî tekel haline gelmek, etnik açıdan saf bir devlet yaratmak amacıyla hukuksuz uygulamalara girişmiştir.

2.1. Sürgün ve Etnik Temizlik

Dünya kamuoyunda IŞİD'e karşı savaşmanın getirdiği itibarı fırsata çeviren YPG, IŞİD ile mücadele adı altında gayri-Kürt halkların IŞİD'e destek verdiğini ileri sürerek bu halkları bastırma yoluna gittiği bilinmektedir. Şüphesiz ki YPG, hâkimiyet altındaki bölgelerde bir Kürt devleti yaratabilmek amacıyla etnik açıdan saf bir bölge haline getirmek istemektedir.

Bu kapsamda özellikle Arap ve Türkmen çoğunluklu yerlerde sıkıyönetim uygulanmakta, sıklıkla sokağa çıkma yasağı ilan edilerek IŞİD'e destek verildiği iddiasıyla mesnetsiz tutuklamalar yapılmakta ve halk sindirilmeye çalışılmaktadır. Özellikle etnik olarak karışık vaziyette olan Tel Abyad kırsalında birçok Arap ve Türkmen köyü tehditle boşaltılarak siviller Türkiye'ye göçe zorlanmıştır.³ YPG, kendi iç düşüncesinde Arapları

---

² Radpey, Loqman, “The Kurdish Self-Rule Constitution in Syria”, *Chinese Journal of International Law*, Vol.14, 2015, s. 835.

³ “Syrian Kurds accused of ethnic cleansing and killing opponents”, *The Telegraph*, <https://www.telegraph.co.uk/news/2016/05/18/syrian-kurds-accused-of-ethnic-cleansing->

doğrudan IŞİD destekçisi olmakla ve Türkmenleri de Türkiye'nin beşinci kolu olarak değerlendirmektedir.⁴

Benzer şekilde YPG, "Arap toprağı" olarak bilinen ve Suriye muhalefetine destek veren Münbiç kasabasını istila ettiği zaman Arapları bu bölgeden sürerek savaşıları boşalan evlere yerleştirerek demografik değişiklik politikası izlemiştir. Bu husus ise Suriye muhalefeti tarafından uluslararası kamuoyunda dillendirilmiştir.⁵ Bu politika şüphesiz ki Nazi Almanyası'nın "*Wehrbauer*" adını verdiği askerî sınıfı andırmaktadır. Nazi Almanyası, SS mensuplarına işgal ettikleri topraklarda boşalttıkları tarlaları ve evleri tahsis ederek yerel bir köylü nüfusu oluşturma politikası izleyerek toprakları Almanlaştırmayı hedeflemekteydi.⁶

YPG'nin etnik temelli sürgün ve nüfus nakli politikaları Türkiye Cumhuriyeti yetkililerinin yanı sıra Rusya Federasyonu Dış İşleri Bakanı Sergei Lavrov tarafından da dillendirilmiştir. Lavrov, ABD'nin Suriye'yi parçalamak için Kürt kartını oynayarak YPG'nin etnik ayrılıkçı politikalarına zemin hazırlayan tehcir ve nüfus nakli politikalarına göz yumduğunu belirtmiştir.⁷ Bu politika sadece Arap ve Türkmenlerle kısıtlı kalmamış, Ermeni ve Süryanilerin de siyasi gücünü kırmak için kilise malları kamulaştırılmış, kiliseler YPG tarafından işgal edilerek örgüt faaliyetlerine tesis edilmiştir. Uluslararası Af Örgütü de YPG'nin etnik Kürt olmayanlara yönelik tehcir ve öldürme politikalarını tanıklarla ve görüntülerle ispatlamış ve bunları raporlaştırmıştır.⁸ Uluslararası Af Örgütü, uydu fotoğraflarına

---

and-killing-opponents/ (Erişim Tarihi: 3 Aralık 2019).

⁴ Balanche, Fabrice, "Tal Abyad: Achilles Heel of the Syrian Kurdish Belt" *The Washington Institute*, Policy Watch 3059, 21 Aralık 2018.

⁵ *The Middle East Observer*, "Syria: Kurdish militias plan a demographic change in Manbij", <https://www.middleeastobserver.org/2016/08/14/syria-kurdish-militias-plan-a-demographic-change-in-manbij/> (Erişim Tarihi: 3 Aralık 2019).

⁶ Heineman, Isabel "Rasse, Siedlung, Deutsches Blut": *Das Rasse- & Siedlungshauptamt Der Ss Und Die Rassenpolitische Neuordnung Europas*, 2003, s. 418.

⁷ "Russia accuses US of creating 'quasi-state' in Syria", *Anatolian Agency*, <https://www.aa.com.tr/en/world/russia-accuses-us-of-creating-quasi-state-in-syria/1643104> (Erişim Tarihi: 4 Aralık 2019).

⁸ Amnesty International, *Syria: We Had Nowhere Else To Go/Forced Displacement And Demolitions In Northern Syria*, Index: Mde 24/2503/2015, 2015, s. 7.

dayandığı görüntülerde Arap çoğunluklu köylerde binaların yüzde 90'ı aşan oranlarda yıkıldığını kanıtlamıştır.⁹

2.2. Haksız Tutuklamalar, Hukuksuz Yargılamalar ve Kamulaştırma

YPG, ele geçirdiği yerlerde tesis ettiği kolluk ve adalet mekanizmaları vasıtasıyla muhalefeti bastırmaya girişmiştir. Kurulan sözde halk mahkemeleri¹⁰ ve “Asayiş”¹¹ adını verdiği kolluk birimleri ile haksız tutuklamalara ve yargılamalar yapmaktadır. Asayiş güçleri, ilk aşamada etnik azınlıkları IŞİD’e destek verdikleri iddiasıyla tutuklamakta ve mahkemesizce hapis tutmaya başlamıştır. İlerleyen zamanlarda YPG’nin yeni uygulamalarına yönelik kitlesel protestoları sindirmek amacıyla toplu tutuklamalar ile olası muhalif hareketleri bastırmaya çalışmıştır.¹² Örneğin Amuda kasabasında, YPG idaresini kabul etmeyen Kürtlerin protestoları silahla bastırılarak onlarca sivil öldürülmüş, akabinde protestoları kıskırttığı gerekçesiyle YPG’ye muhalif kasabanın ileri gelenleri tutuklanarak hapsedilmiştir.¹³

İnsan Hakları İzleme Örgütü, Haziran 2014 tarihli raporunda YPG’ye muhalif Kürt partilerinin ileri gelenlerinden 10 kişinin haklarında herhangi bir yargılama olmadan tutuklu bulunduğunu bildirmiştir.¹⁴ Bunun yanı sıra tutukluların da kötü muameleye maruz kaldığı, bazı tutukluların işkence sonucunda öldüğü, bazı tutuklularında kaybolduğu bildirilmiştir.¹⁵ YPG, Suriye Ulusal Konseyi gibi Suriyeli muhaliflerin siyasi yapısı içinde kendini temsil ettiren diğer Kürt partileri de aynı şekilde baskı altındadır. Bu partilerin, kültürel etkinlikler bile yapmasına müsaade edilmemektedir.¹⁶

---

⁹ *A.g.e.*, 9.

¹⁰ Human Rights Watch, *Under Kurdish Rule: Abuses in PYD-run Enclaves of Syria*, (19 Haziran 2014), s. 14-15.

¹¹ *A.g.e.*, 2.

¹² *A.g.e.*, 7.

¹³ *A.g.e.*, 44-48.

¹⁴ *A.g.e.*, 98.

¹⁵ *A.g.e.*, 101-102.

¹⁶ “YPG bans cultural activities of opposition Syrian Kurds”, *Daily Sabah*, <https://www.dailysabah.com/war-on-terror/2019/09/18/ypg-bans-cultural-activities-of-opposition-syrian-kurds> (Erişim Tarihi: 14 Aralık 2019).

Bunların yanı sıra YPG, bölgedeki gayrimüslim azınlıklar olan Ermeniler ve Süryanilerin kilise mallarını el koymaktadır.¹⁷ Terör örgütüne finansman sağlamak için ekonomik olarak güçlü kiliselerin mal varlığını kendi deyimiyle kamulaştıran YPG, kamulaştırma terimini kullanmasına rağmen mal sahibine herhangi bir kamulaştırma bedeli de ödememektedir. Yine YPG bu azınlık gruplarına kendi bünyesinden ayrı başkaca bir siyasi yapılanma şansı vermemektedir.¹⁸

2.3. Zorla Askere Alma ve Çocukların Askere Alınması

YPG'nin idaresi altındaki bölgelerde “zorunlu askerlik” yasası çıkararak bölgedeki insanları zorla silah altına aldığı bilinmektedir. Ancak bu silah altına alma, 18 yaşın altındaki kız ve erkekleri de kapsamaktadır. Uluslararası Af Örgütü, İnsan Hakları İzleme Örgütü ve Birleşmiş Milletler, yayınladıkları raporlarda defaatle YPG'nin 18 yaşın altındaki çocukları silah altına aldığını kanıtlamıştır.

İnsan Hakları İzleme Örgütü, bölgeye yaptığı ziyarette çocuklar ile yaptığı röportajlarda okullarına gelen militanların “Kürtlerin davası” hakkındaki konuşmalarından etkilenip gönüllü olarak katıldıklarını beyan etmiş ancak yaşlarını söylemekten imtina etmişlerdir.¹⁹ Yine İnsan Hakları İzleme Örgütü, çocukları silah altına alınan ailelerle yaptığı görüşmelerde çocukların 13 yaşından itibaren zorla silah altına alındığını ve ideolojik eğitimden geçirildiğini beyan etmiştir.²⁰

Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği tarafından yayınlanan 5 Haziran 2015 ve 16 Mayıs 2018 tarihlerinde yayınlanan raporlarda YPG'nin saha hâkimiyeti kurduğundan beri sistematik olarak çocukları silah altına aldığı, somut olaylar ile kanıtlanmış ve bu faaliyetler kınanmıştır.²¹ Her ne kadar

---

¹⁷ “Assyrians Under Kurdish Rule Situation in Northeastern Syria”, *Assyrian Confederation of Europe*, Ocak 2017, s. 7-8.

¹⁸ *A.g.e.*, 15-16.

¹⁹ Human Rights Watch, *Under Kurdish Rule: Abuses in PYD-run Enclaves of Syria*, 19 Haziran 2014, s. 44.

²⁰ *A.g.e.*, 41.

²¹ BM Genel Sekreterliği, *BM Genel Sekreteri'nin Raporu*, 69. Genel Kurul'un 64. Gündem Maddesi, *Çocuk Haklarının Korunması*, 5 Haziran 2015; BM Genel Sekreterliği, *BM Genel Sekreter Raporu*, 72. Genel Kurul'un 68. Gündem Maddesi, (A) *Çocuk Haklarının Korunması*, 16 Mayıs 2018.

YPG, ilk aşamada iddiaları reddetse de, ilerleyen günlerde bu çocukların gönüllü olduğunu²² ve cephe gerisi hizmetlerde kullanıldığını beyan etmiştir.²³ Ancak Zeytindalı Harekâtı esnasında Türk Silahlı Kuvvetleri ile çatışmaya girip öldürülen militanların kimlikleri yayımlandığında gerçek anlaşılmıştır ki bu çocuklar aktif çatışmalara sürülmektedir.²⁴

Bunun yanı sıra YPG, sözde zorunlu askerlik yasası çıkararak kontrol altındaki bölgelerde 18-30 yaş arası sivilleri askere alma kisvesi altında zorla örgüte katmakta ve savaştırmaktadır.²⁵ Bu yasaya karşı gelenler ise “askerî ceza kanunu” adı verilen bir uygulamaya dayanarak tutuklanmakta akabinde “askere alınmaktadır.”²⁶

3. YPG Tarafından İşlenen Suçların Hukuki Karşılığı

YPG tarafından işlenen fiillerin uluslararası hukuktaki karşılığı, ceza hukuku açısından maddi ve manevi unsurlarının varlığı sorgulanarak uluslararası hukuka göre suçun meydana gelip gelmediği incelenmelidir.

YPG, 2014 yılında bağlılık belgesi imzalayarak Cenevre Konvansiyonuna uygun hareket etmeyi kabul ve taahhüt etmiştir.²⁷ YPG'nin uluslararası hukuktaki niteliğinin devlet dışı bir silahlı güç olduğu (*non-state armed actor*) olduğu göz önüne alınırsa, bu tür bir beyanın, devlet dışı silahlı gücü bağlayıcı etkisi vardır. Uluslararası teamül kuralı haline gelmiş Cenevre Konvansiyonunda yasaklanan eylemler kural olarak devletler arası çatışmada var uygulanacakken bir iç çatışma halinde de savaşıyan taraflardan

---

²² Human Rights Watch, *Under Kurdish Rule: Abuses in PYD-run Enclaves of Syria*, 19 Haziran 2014, s. 39.

²³ “Female Fighters Of Kurdistan”, *Vice News*, https://video.vice.com/en_us/video/female-fighters-of-kurdistan/55dc9b6f1ce0c683baee92f (Erişim Tarihi: 20 Aralık 2019).

²⁴ Bahar Kalkanı Harekâtı, “Terörden arındırılan Kastel Cindo’da yakalanan ..... 2 çocuk asker”. *Twitter*, <https://twitter.com/BaharKalkaniOp/status/958786085957533697> (Erişim Tarihi: 20 Aralık 2019).

²⁵ *The Syrian Observer*. “YPG Conscription Law Mirrors Regime Military Draft”, https://syrianobserver.com/EN/news/27861/ypg_conscription_law_mirrors_regime_military_draft.html (Erişim Tarihi: 18 Aralık 2019).

²⁶ *A.g.e.*,

²⁷ Geneva Call, *Syria: 4 brigades of the Free Syrian Army commit to prohibit sexual violence and the use of child soldiers*, <https://www.genevacall.org/syria-4-brigades-free-syrian-army-commit-prohibit-sexual-violence-use-child-soldiers/> (Erişim Tarihi: 2 Ocak 2020).

birinin konvansiyona bağlılığını ilan etmesi mümkündür.²⁸ Ancak YPG, Cenevre Konvansiyonuna bağlılığını açıklamamış olsa bile nihayetinde uluslararası bir suç işlendiği halde failler Uluslararası Ceza Mahkemesini kuran Roma Statüsü 8 maddesi 2.fıkrası (e) bendi uyarınca iç çatışma tarafı sıfatıyla yargılanabilecektir.²⁹

Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin maddi açıdan yargı yetkisi Roma Statüsü'nün 5. Ve 6. Maddelerinde düzenlenmiştir. Buna göre mahkemenin yargı yetkisi tüm uluslararası toplumu yakından ilgilendiren çok ciddi suçlar ile sınırlıdır ve soykırım suçu, insanlığa karşı suçlar ve saldırı suçları üzerinde yargı yetkisine sahiptir. İlgili suçlar sırasıyla statünün 6., 7. ve 8. Maddelerinde düzenlenmiştir.³⁰

Aynı zamanda Roma Statüsü, kişisel ceza sorumluluğu düzenlemelerini getirerek Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin kişisel yargı yetkisini de belirlemiştir. Statü, yukarıda açıklanan suçlar bakımından devletleri değil bireyleri sorumlu tutmaktadır. Failerin statüde öngörülen cezalara kişisel olarak katlanacakları düzenlenmiştir.³¹

3.1. Sürgün ve Etnik Temizlik Yönünden

Etnik Temizlik kavramı, uluslararası literatüre 1990'lı yıllarda eski doğu bloğu ülkelerinde başlayan iç çatışmalarla beraber girmiştir. Etnik temizlik, bir toprak üzerinde yaşayan insan grubunun etnik, dil veya dinî açıdan homojenleştirilmesi amacıyla sürgün edilmesi, nakledilmesi, sistematik cinsel saldırıda bulunulmasını ifade eder. Bu kavram şüphesiz ki öldürme ve fiziksel saldırıyı da içermekte olup öldürme ve fiziksel saldırı eylemlerinin ileri boyutu soykırım olarak değerlendirilebilmektedir.

---

²⁸ Annyssa Bellal and Ezequiel Heffes, “Yes, I Do’: Binding Armed Non-State actors to IHL and Human Rights Norms Through Their Consent” *Human Rights & International Legal Discourse* Vol. 12, 2018, s. 120-136.

²⁹ Roma Statüsü, 8.madde, 2.fıkrası, (e) bendi.

³⁰ Sarıgüzel, Hacı, “Uluslararası Ceza Mahkemesi”, *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, Sayı 3, 2013, s. 254.

³¹ Aslan, M. Yasin, “Uluslararası Ceza Divanı ve Kişisel Ceza Sorumluluğu”, *TBB Dergisi*, Sayı 73, 2007, s. 243.

1948 tarihli Soykırım Suçunun Önlenmesine ve Cezalandırılmasına Dair Sözleşme

Madde 2- Bu Sözleşme bakımından, ulusal, etnik, ırksal veya dinsel bir grubu, kısmen veya tamamen ortadan kaldırmak amacıyla işlenen aşağıdaki fiillerden herhangi biri, soykırım suçunu oluşturur.

a) Gruba mensup olanların öldürülmesi, b) Grubun mensuplarına ciddi surette bedensel veya zihinsel zarar verilmesi; c) Grubun bütünüyle veya kısmen, fiziksel varlığını ortadan kaldıracığı hesaplanarak yaşam şartlarını kasten değiştirmek; d) Grup içinde doğumları engellemek amacıyla tedbirler almak; e) Gruba mensup çocukları zorla bir başka gruba nakletmek;

Soykırım suçunun ilk kez tanımlandığı 1948 tarihli Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'ne göre Soykırım Suçu; etnik, dinsel, ulusal ya da ırksal bir grubun tamamını veya bir kısmını yok etmeyi amaçlayan ve yok etme maksadı içermesiyle diğer insanlığa karşı suçlardan ayrılan eylemleri ifade eder.³²

Her ne kadar YPG'nin eylemlerinin, halkı kısmen veya tamamen yok etme amacı taşıyor olsa da benimsediği yöntemin sistematik bir şekilde öldürme veya fiziksel zarar verme olduğu yönünde elimizde henüz yeterli veri yoktur. Köy veya kasabaları boşaltma, halkı sürgün etme gibi eylemler, bölgede etnik açıdan homojen bir Kürt devletine zemin hazırlamak kastıyla yapılıyor olsa da işlenen fiillerin soykırım boyutuna vardığını söylemek oldukça zordur. Bir başka deyişle, kast unsurunun varlığı olsa bile maddi unsurların tamamlandığı söylenemez.

Buna karşın, sivil nüfusun zorla nakli, Savaş Zamanında Sivillerin Korunması hakkında Cenevre Sözleşmesi'nin 49.maddesi uyarınca uluslararası savaş suçu teşkil etmektedir.

Madde 49- Himaye gören şahısların, işgal altındaki topraklardan şagil devletin kendi topraklarına veya işgal edilmiş olsun olmasın başka bir devletin topraklarına ferdi olarak veya kitle halinde cebren nakilleri veya tehcirleri, her ne sebeple olursa olsun, yasaktır.

---

³² Kurşun, Günal, "101 Soruda Uluslararası Ceza Mahkemesi", *İnsan Hakları Gündemi Derneği*, 2011, s. 14-15.

Her ne kadar YPG, bu nakilleri köylerin ve kasabaların IŞİD'e destek verdiği iddiasına sığınıp askerî gereklilik ileri sürse de –*askerî gereklilik hukuka uygunluk sebebi olarak düzenlenmiştir*³³– daha çok kolektif cezalandırma maksadı da kendi beyanıyla açığa çıkmaktadır. Bunun yanı sıra IŞİD'i bir Arap-Türkmen örgütü gibi değerlendirip sadece Arap-Türkmen köy/kasabalarını tehcir etmiş olması da etnik saikler ile yapıldığının göstergesidir.

İlaveten, nakledilen nüfusun askerî gereklilik hali ortadan kalkıncaya kadar fail devletçe gösterilen yerde ikameti sağlanmalıdır.³⁴ Buna rağmen YPG, bu nüfusu Türkiye'ye göçe zorlamış olup bu yükümlülüğünü yerine getirmemiştir.

3.2. Haksız Tutuklamalar, Hukuksuz Yargulamalar ve Kamulaştırma Yönünden

Savaş Zamanı Sivillerin Korunması Hakkında Cenevre Sözleşmesi gereğince, İşgal eden güç işgal altında tuttuğu bölgelerde, devletin kanunlarını uygulamaya ve buranın ceza kanunlarını uygulamakla ve insani cezaevi şartlarını sağlamakla yükümlüdür. Adil bir yargılama ve kanunların uygulanması işgal eden devletin yükümlülüğü altındadır.

Aynı şekilde, Uluslararası Çatışmaların Mağdurlarının Korunmasına İlişkin Ek Protokole göre de savaş suçlarına karışan kişiler dışında işgal bölgesi dışındaki sivillerin tutuklanması yasaklanmıştır. Tutuklanan kişilerin ise adil mahkemelerde kanunlar çerçevesinde yargılanması gerekmektedir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ise bölgede uygulanması mümkün olmasa da çizdiği çerçeveye sebebiyle incelenmeye değerdir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin bireylere sağladığı Sözleşme'nin 5.maddesindeki Özgürlük ve Güvenlik Hakkı ile 6.maddesindeki Adil Yargılanma Hakkını da ihlal etmektedir.

YPG'nin siyasi gerekçelerle muhalifleri tutuklaması, etnik azınlıkları baskı altına alarak haksız tutuklamalarda bulunması, gerek Cenevre Sözleşmelerinin gerekse temel insan haklarının ihlalini teşkil etmektedir.

---

³³ “Savaş Zamanında Sivillerin Korunması Hakkında Cenevre Sözleşmesi”, m. 49/2.

³⁴ *A.g.e.*, m. 49/3.

Savaş zamanı özel mülkiyet ise, Roma Statüsü'nün Savaş Suçları başlıklı 8. maddesinin 2 fıkrasının (a) bendinin 4. alt bendine göre yasadışı ve keyfi olarak malların yok edilmesi veya sahiplenilmesi savaş suçu teşkil etmektedir.

3.3. Çocuk Savaşçılar ve Zorla Askere Alma Yönünden

Uluslararası Olmayan Silahlı Çatışma Mağdurlarının Korunmasına İlişkin 2 No.lu Cenevre Ek Protokolü'nün 4.maddesinin 3.fıkrasının (c) bendine göre, 15 yaşını doldurmamış çocukların askere alınması yasaklanmıştır.³⁵ Roma Statüsü'nün 8. maddesinin 2.fıkrasının (b) bendinin 26. alt bendi de 15 yaşını doldurmamış çocukların askere alınmasını yasaklayarak aksi hareketleri savaş suçu kabul etmiştir.³⁶

Her ne kadar savaş hukukuna ve uluslararası ceza hukukuna dair Cenevre Sözleşmeleri ve Roma Statüsü 16-17 yaşındaki çocukların askere alınmasına cevaz verir nitelikte lafzi ifadeler barındırsa da 196 devlet tarafından imzalanmış Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin³⁷ 38. maddesinin 3. fıkrası ve bu sözleşmenin yine 170 devlet tarafından imzalanmış Çocukların Silahlı Çatışmalarına Dahil konusunda Ek Protokolü³⁸, askere alımın ön şartını 18 yaşın doldurulması olarak belirlemektedir.

Anılan Birleşmiş Milletler Sözleşmeleri, Cenevre Sözleşmelerine göre yeni tarihli olup çocuk tanımında ve çocukların askere alınması yönünde belirlenen 15 yaş sınırına göre yeni bir yaklaşım ortaya koymuştur. Belirtmek gerekir ki Roma Statüsü hazırlanırken doğrudan Cenevre Sözleşmelerinin uygulanmasını denetlemek amacıyla Cenevre Sözleşmesi hükümleri esas alınarak hazırlanmış olup Roma Statüsündeki 15 yaş sınırı bir yeniden değerlendirme sonucu değil doğruya 1949 yılındaki sınırı siyasi zorunluluktan ötürü tekrar etmek zorunluluğundan kaynaklı olarak belirlenmiştir.

---

³⁵ “Uluslararası Olmayan Silahlı Çatışma Mağdurlarının Korunmasına İlişkin 2 No.'lu Cenevre Ek Protokolü”, m.4/3 (c).

³⁶ “Roma Statüsü”, m.8/2 (b).

³⁷ “Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme”, m.38/3.

³⁸ “Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek Çocukların Silahlı Çatışmalara Dâhil Olmaları Konusundaki İhtiyari Protokol”, m.1.

Dolayısıyla, Birleşmiş Milletler liderliğinde hazırlanıp imza altına alınan sözleşmelerin Birleşmiş Milletler üyesi devletlerin neredeyse hepsi tarafından imza altına alınması ve bu sözleşmeleri uygulama yönündeki iradeleri, bu sözleşmelerin artık bir teamül kuralı haline geldiği, dolayısıyla askere almada sınırın 18 yaş olduğunun kabulü gereklidir.

Savaş Zamanı Sivillerin Korunması Hakkında 1949 tarihli Cenevre Konvansiyonu'nun 51.maddesi, savaş zamanında işgalci gücün sivilleri askere almasını yasaklamaktadır. YPG'nin kontrol altına aldığı bölgelerde kendi otonom idaresini kurup yasama faaliyetinde bulunmasının hiçbir hukuki dayanağı olmaması sebebiyle bu bölgede devlet gibi faaliyet gösteren bir devlet dışı silahlı güç konumunda bulunduğunun kabulü gerekir.

YPG'nin her ne gerekçe gösterirse gösterebilir, 18 yaşından küçük çocukları askere alması ve kontrol altına aldığı yerlerde dayattığı uygulamalarla sivilleri askere alması ayrı ayrı savaş suçu teşkil etmektedir.

4. Amerika Birleşik Devletleri'nin YPG'ye Desteği

YPG güçleri, iç savaşın ilk günlerinde rejim güçlerindense Suriyeli muhaliflere karşı faaliyet göstermiş, kontrol altına aldığı özellikle Haseke bölgesinde rejim askerlerinin kışlarında ve üslerinde kalmasına müsaade etmiştir.³⁹ PKK ile Suriye istihbaratı arasındaki malum iş birliği sebebiyle YPG'nin bu tavrı pek şaşırtıcı değildir. Ancak Ayn-El Arap kuşatması sonrası YPG'nin IŞİD ile kendi varlığı için mücadele etmeye başlaması, batı kamuoyunun dikkatini çekmiş, böylece ABD'nin YPG'ye destek vermesi için gerekli kamuoyu desteği sağlanmıştır. Bu destek ilk aşamada kuşatma altındaki bölgeye insani yardım, basit silah ve mühimmat takviyesi ile başladıysa da kuşatma yarıldıktan sonra yeni bir boyut kazanmıştır.

ABD'nin YPG'ye desteğinin erken dönemi sayılan 2016 yılında YPG'nin sözde dış ilişkiler sorumlusu, 300 Amerikan askerî danışmanın kendi saflarında savaştığını belirtmiştir.⁴⁰ Her ne kadar YPG, danışman

---

³⁹ Newsweek, "Report: ISIS Ousted From Syrian City of Hasakah", www.newsweek.com/report-isis-ousted-syrian-city-hasakah-330957 (Erişim Tarihi: 20 Aralık 2019).

⁴⁰ "This Former Schoolteacher Is Building a U.S. Alliance With Syria's Kurds", *Bloomberg*, <https://www.bloomberg.com/opinion/articles/2016-06-10/this-former-schoolteacher-is-building-a-u-s-alliance-with-syria-s-kurds> (Erişim Tarihi: 20 Aralık 2019).

ibaresini kullansa da bunların Amerikan Özel Kuvvetlerin kurmay sınıfına mensup muvazzaf askerler olduğu bilinmektedir.⁴¹ “Danışmanların” yanı sıra muvazzaf özel kuvvet personelinin de aktif çatışmalara katılmakta ve emir-komuta içinde hareket ettiği bilinmektedir. Bu dönemde Amerika Birleşik Devletleri, hava kuvvetlerini bölgeye getirerek YPG’ye daha etkin hava desteği sağlamak adına rejimin terk ettiği bir hava üssünü genişleterek kendi kullanımına almıştır.⁴² Mart ayında ise güvenilir kaynaklar, Amerika’nın Suriye’nin kuzeyinde yeni askerî üsler inşa etmeye başladığını haber vermiştir.⁴³ 2016 yılı boyunca YPG’nin yeniden yapılandırılmasına ve silahlandırılmasına öncelik veren ABD, YPG’ye tepki gösteren bağımsız STK raporlarının yayınlanmaya başladığı zamanlarda diplomatik olarak da destek vermeye başlayarak bölgeye yüksek rütbeli generalleri göndererek eğitim kamplarını ve YPG faaliyetlerini denetletmiş bu bunu basına resmî bir ziyaret olarak duyurmuştur.⁴⁴ Amerikan Savunma Bakanı Ashton Carter, 2016 yılının sonlarında Kürt savaşçıların başarılarını överek IŞİD’e karşı mücadelede mükemmelliğini kanıtlamış bir ortak olarak değerlendirmiş, ABD Özel Kuvvetlerinin de “yardımıyla” birçok kasabayı IŞİD’den temizlediklerini belirtmiştir.⁴⁵

Her ne kadar YPG’ye Amerikan desteği örtülü bir operasyonun parçası olsa 2017 yılında 5.000 kişilik özel kuvvetlerden⁴⁶ müteşekkil neredeyse bir

---

⁴¹ “The U.S. Will Spend Billions in Syria—Just Not on Rebuilding It”, *The Atlantic*, <https://www.theatlantic.com/international/archive/2018/08/us-syria/567895> (Erişim Tarihi: 20 Aralık 2019).

⁴² “US Confirms Involvement in Syria Airfield Expansion”, *Voice of America*, www.voanews.com/middle-east/us-confirms-involvement-syria-airfield-expansion (Erişim Tarihi: 20 Aralık 2019).

⁴³ “U.S. builds two air bases in Kurdish-controlled north Syria: Kurdish report”, *Reuters*, <https://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-syria-usa-base-idUSKCN0W80R7> (Erişim Tarihi: 20 Aralık 2019).

⁴⁴ “US military displays SDF support, while Turkey calls for YPG to leave Manbij”, *Rudaw*, <https://www.rudaw.net/english/middleeast/syria/25022017> (Erişim Tarihi: 23 Aralık 2019).

⁴⁵ “Pentagon chief praises Kurdish fighters in Syria”, *Hurriyet Daily News*, <http://www.hurriyetdailynews.com/pentagon-chief-praises-kurdish-fighters-in-syria-96609> (Erişim Tarihi: 25 Aralık 2018).

⁴⁶ “Pentagon delivers plan to speed up fight against Islamic State that may boost US troop presence in Syria”, *CNBC*, <https://www.cnbc.com/2017/02/27/pentagon-delivers-plan-to-speed-up-fight-against-islamic-state.html> (Erişim Tarihi: 27 Şubat 2017).

tugay seviyesinde kuvvetlin YPG ile beraber hareket ettiği bilinmekteydi.⁴⁷ Amerikan özel kuvvetlerinin içerisinde çok sayıda yüksek rütbeli subay ve general de bulunduğu, zırhlı araçlar ve topçu kuvvetlerinin olduğu bilinmektedir. Amerikan kuvvetlerinin yanı sıra 200'den fazla Fransız Özel Kuvvetler personeli de ABD Ordusu komutası altında YPG saflarında savaşmaktadır. Amerika'nın güvenilir yayın organlarından *The Atlantic*, Amerikalı askerlerin “eğitim, tavsiye, sahada çatışma” maksadıyla YPG saflarında bulunduğunu belirtmiştir.⁴⁸

Amerika Birleşik Devletleri, Türkiye'nin Barış Pınarı Harekâtına kadar YPG'nin karadaki operasyonlarına destek için toplamda 14,668 hava harekâtı düzenlemiştir. Bu harekâtlar, 13.138 – 29.491 arası sivilin hayatına mal olmuştur.⁴⁹ Ancak ağırlıklı olarak IŞİD hedeflerine yöneltilen hava harekâtları sivillerden ziyade YPG'nin eylem alanını genişleterek çok daha büyük insan hakları ihlallerini gerçekleştirmesine sebebiyet vermiştir.

Belirtmek gerekir ki, Suriye'de savaşan muvazzaf Amerikan askerlerinin yanı sıra Amerika merkezli özel güvenlik şirketlerinin paralı askerleri de bulunmaktadır.⁵⁰ Gerek özel güvenlik şirketlerinin Amerikan menşei olması gerekse ödemelerin doğrudan Amerika Birleşik Devletleri tarafından yapılıyor olması ayrıca dikkat konusudur. Amerikan Savunma Bakanlığı, Irak ve Suriye'de bulunan paralı askerlerden 5508 kişinin doğrudan doğruya Savunma Bakanlığı tarafından fonlandığını açıklamıştır.⁵¹ Bakanlık, Suriye'de bulunan paralı askerlere ilişkin net bir sayı vermese de Irak'taki paralı askerlerin birçoğunun rafineriyi işleten yatırımcı şirketler ve

---

⁴⁷ Birleşik Ortak Görev Gücü Adı Altında Amerikan Merkez Komutanlığına Bağlı Özel Bir Birliktir.

⁴⁸ “The U.S. Will Spend Billions in Syria—Just Not on Rebuilding It”, *The Atlantic*, <https://www.theatlantic.com/international/archive/2018/08/us-syria/567895> (Erişim Tarihi: 20 Aralık 2019).

⁴⁹ “US-led Coalition in Iraq & Syria, Reported civilian deaths from US-led Coalition strikes in Syria”, *Airwars* <https://airwars.org/conflict/coalition-in-iraq-and-syria/> (Erişim Tarihi: 25 Aralık 2019).

⁵⁰ “These are the Americans killed in Syria”, *CNN*, <https://edition.cnn.com/2019/01/18/us/americans-killed-in-syria/index.html> (Erişim Tarihi: 20 Aralık 2019).

⁵¹ “Pentagon reports number of contractors employed in Syria for first time”, *Military Times*, <https://www.militarytimes.com/news/2018/04/17/pentagon-reports-number-of-contractors-employed-in-syria-for-first-time/> (Erişim Tarihi: 26 Aralık 2019).

Irak Merkezi Hükümeti tarafından fonlandığı göz önüne alınırsa, savunma bakanlığının fonladığı 5508 paralı askerin büyük çoğunluğunun Suriye’de faaliyet gösterdiği anlaşılacaktır. Türkiye’nin 2019 yılı sonunda başlattığı Barış Pınarı Harekâtına kadar YPG’ye aktif desteğini sürdüren ABD, bu tarihe kadar YPG’ye binlerce tır askerî ekipman, anti-tank füzeleri ve yüzlerce zırhlı araç sağlamış⁵² ve YPG ve bileşenlerinin mevcudunun 100.000⁵³ civarı olduğu ve bunların 60.000 kadarının ABD tarafından eğitildiği bilinmektedir.⁵⁴

Amerika Birleşik Devletleri’nin eski Şam Büyükelçisi, bir terör örgütü olarak bilinen YPG’ye destek verilmesini, “Bu savaşta mükemmel melekler yok, bazı kötüler diğerlerinden daha az kötü” diyerek aslında YPG’ye desteği ikrar etmiştir.⁵⁵ Bu desteği perdelemek için YPG ve bileşenlerine⁵⁶ SDF adını almaları yine bizzat ABD tarafından ögütlenmiştir.⁵⁷

5. Devletlerin Devlet Dışı Aktörlere Desteginden Sorumluluk ve YPG-Amerika Birleşik Devletleri İlişkisi

YPG’nin eylemleri ve bu eylemlerin uluslararası hukukun birden fazla normunu ihlal ettiği ve bu ihlallerin ağır insan hakları ihlallerine sebebiyet verdiği konusunda kuşkuya yer yoktur. Ancak hesap verilebilirlik söz konusu olduğunda, YPG yöneticileri ve insan hakları ihlallerine iştirak edenlerin sorumluluğunun yanı sıra, bu eylemlerin işlenmesini kolaylaştıranların da sorumluluğu gündeme gelecektir. Öncelikle belirtmek

---

⁵² “US continues to support YPG with delivery of 250 truckloads of weapons”, *Daily Sabah*, <https://www.dailysabah.com/war-on-terror/2018/09/21/us-continues-to-support-ypg-with-delivery-of-250-truckloads-of-weapons> (Son Erişim. 26 Aralık 2019).

⁵³ “US Department of Defense Office of Inspector General”, *Operation Inherent Resolve | Quarterly Report to Congress*, 1 Temmuz 2019 - 25 Ekim 2019.

⁵⁴ “The end of an era: 60,000 strong US-trained SDF partner force crumbles in a week under heavy Turkish assault”, *Military Times*, <https://www.militarytimes.com/2019/10/14/the-end-of-an-era-60000-strong-us-trained-sdf-partner-force-crumbles-in-a-week-under-heavy-turkish-assault/> (Erişim Tarihi: 25 Aralık 2019).

⁵⁵ “Syrian Kurds accused of ethnic cleansing and killing opponents”, *The Telegraph*, <https://www.telegraph.co.uk/news/2016/05/18/syrian-kurds-accused-of-ethnic-cleansing-and-killing-opponents/> (Erişim Tarihi: 3 Aralık 2019).

⁵⁶ “Türkiye ve Avrupa’dan Marksist terör örgütlerine mensup militanlar YPG bünyesinde otonom gruplar olarak faaliyet göstermektedir.”

⁵⁷ General Raymond Thomas, “Aspen Enstitüsü Güvenlik Forumu Konuşması”, *YouTube*. https://www.youtube.com/watch?v=kVZCIel_2Xw, 21 Temmuz 2017.

gerekir ki, YPG'ye destek veren devletler birden fazla olmasına rağmen koalisyon şemsiyesinde destek veren ülkelerin desteği sınırlı olup komuta ve planlama ABD'ye aittir. O sebepten destek veren devletler arasında sadece ABD'nin verdiği desteğin ulaştığı boyut nazara alınarak devletsel bir sorumluluğun oluşup oluşmadığı irdelenebilir.

Devletlerin Sorumluluğuna ilişkin genel düzenlemeler 2001 yılında Birleşmiş Milletler Uluslararası Hukuk Komisyonunca hazırlanan Uluslararası Haksız Fiillerden Devletlerin Sorumluluğuna dair taslak hükümler başlıklı dokümanda toplanmıştır.⁵⁸ Bu metinde ağırlaştırılmış sorumluluk adı verilen yeni bir kavram ortaya atılmıştır. 2001 değişiklikleriyle “uluslararası suç” yerine, “uluslararası hukukun emredici bir hükmünden kaynaklanan bir yükümlülüğün, bir devlet tarafından ağır ihlâli” ifadesi kullanılmıştır. Böylece, uluslararası suç kavramı metnin nihai halinden çıkarılmış, ancak bütün uluslararası haksız fiillerin aynı sorumluluk kurallarına tâbi olmayacağı düzenlenmiştir. Bu düzenlemeyle “uluslararası suç” ifadesinin kullanılmaması Uluslararası Sorumluluk Hukuku'nun cezai bir nitelik kazanmasının önüne geçerek devletlerin sorumluluk alanını genişletmiştir. “*devletler, ancak ajanları ve temsilcileri vasıtasıyla hareket etmektedirler*” anlayışıyla uluslararası hukukta sadece uluslararası suç işleyen bireylerin cezalandırıldığı ve gerektiğinde, söz konusu suçlar nedeniyle devletlerin cezai sorumluluğuna değil, uluslararası sorumluluğuna gidildiği görülmektedir.⁵⁹ Bu itibarla, kanımızca ABD'nin YPG'ye olan desteğinin Uluslararası Suç nitelendirmesiyle sorumluluğuna gidilmesi Nikaragua kararında da görüldüğü üzere mahkemece aranan ağır kriterler sebebiyle güçtür. Bu durum Uluslararası Sorumluluk Hukuku'na cezai bir nitelik atfedilmesinin doğal bir sonucudur. Zira bilindiği üzere sorumluluğun doğabilmesi için ortaya çıkan sonuç ile fail arasındaki bağın somut ve şüpheye yer bırakmayacak şekilde ispatı gereklidir. Oysa

---

⁵⁸ Bkz. BM Uluslararası Hukuk Komisyonu, *Devletlerin Haksız Fiilden Kaynaklanan Uluslararası Sorumluluğuna Dair Taslak Hükümler*.

⁵⁹ Pirim, Ceren Zeynep, *Uluslararası Sorumluluk Hukukunda Devletlerin Ağırlaştırılmış Sorumluluğu: Kuramsal Bir Değerlendirme*, Public and Private International Law Bulletin, 2012, Vol. 32, Issue 2.

“uluslararası sorumluluk hukukunun niteliği ne medeni ne cezaidir; uluslararası sorumluluk sadece ve sadece uluslararası niteliktedir.”⁶⁰

Bu sebeple 2001 değişiklerinin uluslararası sorumluluk hukuku açısından ortaya koyduğu kavram ve teoriler, ABD'nin bölgedeki ihlaller kapsamında sorumluluğuna gidilebilmesi açısından önem arz etmektedir. Bu nazarda devletlerin sorumluluğu incelenecek olursa karşımıza uluslararası anlaşmalardan ziyade içtihatlar ve yargılamalar esnasında mahkemenin başvurduğu hukuki yorumlar önem kazanmaktadır.

Bu anlamda ilk karar, Uluslararası Adalet Divanı'nın 1984 tarihli Nikaragua'daki Askerî ve Paramiliter Aktiviteler (*Nikaragua v. Amerika Birleşik Devletleri*) davasında verdiği karardır (*buradan sonra Nikaragua Davası olarak anılacak*). ABD'nin Nikaragua'daki sosyalist hükümet karşıtı “kontra” adlı verilen silahlı grubun faaliyetlerini silahlandırma, istihbarat sağlama ve eğitim verme yoluyla desteklediği iddialarına Nikaragua Devleti Uluslararası Adalet Divanına başvurarak ABD'nin sorumluluğunu ileri sürmüştür. Bu davada mahkeme, Amerika'nın Nikaragua'daki “kontra”lara askerî taktik ve stratejiler öğütleyen kitaplar dağıtmasını, silahlandırmasını ve lojistik destek sağlamasını iç işlerine karışma yasağından hareketle uluslararası hukuk ihlali olarak değerlendirmiş,⁶¹ ancak Nikaragua'da kontraların gerçekleştirdiği insan hakları ihlallerinden Amerika'nın sorumluluğunu kabul etmemiştir.⁶² Burada temel sebep ise, Amerika'nın kontralar üzerinde genel bir kontrolünün varlığını kabul etmiş ancak ABD'nin insan hakları ihlallerini yönettiği ve yönlendirdiği yönünde kanıt bulamamıştır.⁶³ Bir başka deyişle desteklemekle uluslararası hukuk ihlal edilmiş ancak desteklemenin sonuçlarından sorumluluk için aranan daha sıkı kriterleri destekleyecek yeterli kanıt bulunamamıştır. Divan anılan kararda Amerika Birleşik Devletleri'nin, Nikaragua'daki kontraların askerî ve paramiliter faaliyetlerine; mali, eğitimsel, silah temini, istihbarat ve lojistik alanlarında Eylül 1984'ün sonuna kadar verdiği desteğin, iç işlerine

---

⁶⁰ M. G. Cohn, La théorie de la responsabilité internationale, RCADI, 1939, Vol. 68, 207-325, s.222.

⁶¹ Uluslararası Adalet Divanı, “Nikaragua'daki Askerî ve Paramiliter Aktiviteler” (*Nicaragua v. United States of America*) § 292

⁶² *A.g.e.*, § 292/9.

⁶³ *A.g.e.*, §116.

karışma yasağının açık ihlali olduğuna, (kararın 242. Fıkrası) bunun yanında ABD, kontraların finansmanı, organizasyonu, eğitimi, teçhizat tedariki, operasyon ve paramiliter eylemlerinin planlanmasına katılmış olsa bile Kontraların gerçekleştirdiği fiillerin ABD'ye atfedilebilmesi için yeterli delil bulunmadığına, Kontralar üzerindeki genel kontrolünün işledikleri suçları yönettiği veya uyguladığı anlamına gelmediğine, başvuru devletin iddiasının aksine işlenen suçların ABD'nin kontrolü olmaksızın işlenebileceğine ve gerçekleşen fiillerin ABD'nin sorumluluğuna yol açabilmesi için ihlallerin işlendiği sırada paramiliter operasyonların etkin bir şekilde kontrol ettiğinin kanıtlanması gerektiğine hükmetmiştir.⁶⁴ Burada etkin kontrol testi denen bir kriterler dizisi söz konusudur, ancak bu kriterlerin varlığı halinde devletin desteklediği devlet dışı aktörlerin eylemlerinden sorumluluğu gündeme gelecektir. Buna göre bir etkin kontrolden söz edebilmek için doğrudan doğruya dışarıdan yönlendirme ve hami devlet ile hareket birliği aranmaktadır. Harekât birliğinden kasıt, hami devletin desteklediği paramiliter grupları silahlandırıp eğitmesinin yanı sıra doğrudan askerî planlamasında yer alması, yönlendirme ve talimat verme derecesinde iş birliği yapılmasıdır.⁶⁵

Buna karşın, Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi, Tadić davasında, Bosna-Hersek içindeki ayrılıkçı paramiliter grupların işlediği insan hakkı ihlallerinden Tadić'in sorumluluğunu kabul etmiştir. Aynı davada, Sırbistan'ın sorumluluğunu da ele alan mahkeme, açıkça Sırbistan ile ayrılıkçı silahlı gruplar ile arasında bir amaç, etnik ve ideolojik birlikteliğin olduğunu, Sırbistan yetkililerinin, Bosna'daki ayrılıkçı Sırlara, silah ve lojistik malzeme sağlamasını, eğitim maksatlı subay göndermesini, Sırbistan'ın amacına hizmet edecek bir silahlı kuvvet oluşturması olarak değerlendirmiş, Sırbistan'ın Bosna'daki ayrılıkçı güçler üzerinde "genel kontrolü" olduğunu kabul ederek insan hakları ihlallerinden sorumluluğuna hükmetmiştir.⁶⁶ Ancak Uluslararası Adalet Divanı, 2007 tarihli Soykırımın

---

⁶⁴ *A.g.e.*, §115.

⁶⁵ Birleşmiş Milletler Uluslararası Hukuk Komisyonu, Uluslararası Haksız Fiillerden Devletlerin Sorumluluğuna dair taslak hükümler m.8; *Soykırımın Önlenmesi ve Cezalandırılması Hakkında Sözleşme'nin Uygulanması Bosna Hersek v. Sırbistan Karadağ Davası*, §397, §398.

⁶⁶ Eski Yugoslavya Savaş Mahkemesi, Tadić (IT-94-1).

Önlenmesi ve Cezalandırılması Hakkında Sözleşme'nin Uygulanması Bosna Hersek v. Sırbistan Karadağ Davası Sırbistan'ın soykırımı önleme yönünde yükümlülüğü olduğu, bu yükümlülüğünü yerine getiremediği, ancak soykırımdan doğrudan sorumlu olmadığını belirtmiş, Nikaragua Kararına atfen Sırbistan'ın Srebrenisca faileri üzerinde etkin kontrolü olmadığını yönünde karar kılmıştır.⁶⁷ Aynı kararda mahkeme, Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin genel kontrolü yeterli gören görüşünü de eleştirmiştir.

Burada Uluslararası Adalet Divanı ile Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin ayrışan bir görüşünün varlığı açıktır. Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin devamı olmak üzere teşkilatlanan Uluslararası Ceza Mahkemesi ise bu konuda henüz bir dava görmediğinden Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin nasıl bir tutum takınacağı belli değildir. Bununla beraber ceza yargılaması anlamında Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin hukuki yorum ve nitelendirmesi Uluslararası Adalet Divanı'nın gölgesinde kalmamalıdır. Antonio Cassese, etkin kontrol ve genel kontrol teorilerini incelerken her iki teorinin de yerleşik uluslararası hukuk kurallarından veya teamüllerden ziyade yorumlardan ibaret olduğunu, kesin kurallar teşkil etmediğini belirtmektedir.⁶⁸ Kaldı ki, uluslararası hukukun önde gelen profesörlerinden Jörn Griebel and Milan Plücken'in görüşüne göre Uluslararası Adalet Divanı'nın kriterlerinde etkin kontrolün ispatı oldukça zor olup genel kontrol teorisi uluslararası sorumluluk için yeterli kabul edilmelidir.⁶⁹

Somut olayda, Amerika Birleşik Devletleri'nin YPG'ye desteğinin ulaştığı boyut ve desteğe ilişkin somut ibareler, mahkeme içtihatları ışığında ele alındığında ABD'nin sorumluluğunun uluslararası hukukta oturduğu nokta izlenebilir. Öncelikle belirtmek gerekir ki ABD, YPG'ye olan desteğini

---

⁶⁷ Uluslararası Adalet Divanı, *Soykırımın Önlenmesi ve Cezalandırılması Hakkında Sözleşme'nin Uygulanması Bosna Hersek v. Sırbistan Karadağ Davası*, § 400, §401.

⁶⁸ Antonio Cassese, "The Nicaragua and Tadic Tests Revisited in Light of the ICJ Judgment on Genocide in Bosnia," *The European Journal of International Law*, 2007, Vol. 18, Nu. 4.

⁶⁹ J. Griebel & M. Plücken, "New Developments Regarding the Rules of Attribution? The International Court of Justice's Decision in Bosnia v. Serbia", *Leiden Journal of International Law*, 2008, s.601.

hiçbir zaman saklama gereği duymamış, IŞİD'le mücadelede bir partner güç olarak ifade etmiş, hatta YPG'nin PKK ile organik bağına da bilerek hareket etmiştir.⁷⁰ Hatta YPG'ye siyasi bir maske kullanarak Suriye Demokratik Güçleri (SDG) adını almasını yine Amerika Birleşik Devletleri tavsiye etmiştir.⁷¹ Amerika Birleşik Devletleri'nin YPG'yi eğittiği, silahlandığı ve lojistik destek sağladığı bu silahlı grupların ABD ile beraber IŞİD'i ortadan kaldırma amacıyla hareket ettiği aleni bir gerçektir. Böylece Eski Yugoslavya Savaş Suçları Mahkemesi'nin Tadic Davasında, Bosnalı Sırp ayrılıkçılar ile Sırbistan arasındaki Sırbistan'ın amacına hizmet edecek bir silahlı kuvvet oluşturma maksadı olduğu yönündeki tespitine paralellik gösterir şekilde ABD'nin bölgede kendi kara gücünü yaratmak maksadıyla YPG'yi desteklediği söylenebilir. Ancak buradan sadece ABD'nin YPG üzerindeki genel kontrolünün varlığına dair başlangıç delillerine ulaşılabılır. Ancak temel sorun, Uluslararası Adalet Divanı'nın aradığı etkin kontrol testinin ağır kriterlerini destekleyecek delillerin azlığıdır. ABD ile YPG arasındaki emir-komuta ilişkisi ve hareket planlamasına dair deliller kamuoyuna yeteri kadar yansımış değildir.

Savunma Bakanlığı müfettişlerinin Amerikan Kongresine sunduğu "IŞİD ile mücadele" raporlarında YPG'nin bir kara gücü olarak desteklenip ABD askerleri tarafından askerî danışmanlık hizmeti verdiği belirtilmekte ancak hizmetin kapsamı açıklanmamaktadır.⁷² YPG'nin karargâhında üst düzey Amerikalı muvazzaf subayların danışman sıfatıyla yer aldığı kamuoyunca da malum olmakla hareket planlamasına ne derece etki ettiği, YPG'liler arasında hiyerarşi bilinmemektedir. Bu subayların hareket planlamasına danışmanlık yaptığı bilinmekle beraber insan hakları ihlallerine sebebiyet veren fiillerin işlenmesindeki rolü, bu fiillerin planlanmasındaki katkısı veya bu fiillerin işlenmesini teşvik edip etmediği muğlaktır. YPG,

---

⁷⁰ "ABD Savunma Bakanı PKK ile YPG ve PYD ilişkisini kabul etti", *Anadolu Ajansı*, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/abd-savunma-bakani-pkk-ile-ypg-ve-pyd-iliskisini-kabul-etti/563312> (Erişim Tarihi: 6 Ocak 2020).

⁷¹ "Anatomy of YPG/PKK Terror Group Becoming SDF Overnight", *Anatolian Agency*, <https://www.aa.com.tr/en/americas/anatomy-of-ypg-pkk-terror-group-becoming-sdf-overnight/1607554> (Erişim Tarihi: 6 Ocak 2020).

⁷² US Department of Defense Office of Inspector General, *Operation Inherent Resolve | Quarterly Report to Congress* | 1 Temmuz – 25 Kasım 2019.

insan hakları ihlallerine yol açan birçok fiilini “askerî gereklilik” öne sürerek meydana getirmekte, bunu da bir planlama çerçevesinde yaptığı aşikârdır. Ancak bu fiillerde Amerikalıların rolü henüz açıklığa kavuşmuş değildir.

Harekât Birliği açısından ise YPG yapısının dışında IŞİD ile mücadele için kurulan Amerika Birleşik Devletleri'nin YPG ile doğrudan doğruya ilişkisi bilinmemektedir. Bu koalisyon, YPG'ye ekseriyetle hava desteği sağlamakta ve karada yan yana savaşmaktadır. Şüphesiz ki, ABD'nin bu desteğinin, YPG'nin insan hakları ihlallerine sebebiyet veren fiilleri işlenmesini kolaylaştırmakta böylece eylem katılanlar açısından müşterek suç iradesi meydana gelmektedir. Amerikalıların YPG'nin suç işlemesine gerekli ortamı hazırladığına dair en çarpıcı delillerden biri de Uluslararası Af Örgütü'nün raporuna girmiştir. Buna göre YPG'liler gayri-Kürt halklara ait köylerin sakinlerini tehcir etmek için ABD hava kuvvetlerini bu köylere karşı bir tehdit unsuru olarak kullanmakta, bu köylerin halklarını ABD uçaklarına bombalamakla tehdit etmektedir.⁷³ Harekât Birliği konusunda belirtilmesi gereken bir diğer husus ise ABD'nin IŞİD'i yok etme ortak amacına yönelik olarak YPG'den ve dolayısıyla YPG'nin çocuk savaşçılarından da yararlanıyor oluşudur. Ancak burada Amerika'nın suçun işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri aldığını ispat ve akabinde suçluları yargılama gibi girişimlerde bulunarak sorumluluğu azaltabilmesi mümkündür.⁷⁴

Sonuç

1984 yılından beri gerçekleştirdiği eylemlerle terör örgütü olduğu konusunda kuşkuya yer bırakmayan PKK'nın otorite boşluğundan faydalanıp palazlanan Suriye kolu YPG, kısa sürece yayılarak güçlü bir etki alanı yaratmıştır. YPG, etki alanındaki bölgelerde Kürt olmayan nüfusa karşı etnik temizlik, sürgün, özel mülke tecavüz, haksız tutuklama, işkence, zorla askere alma ve çocukları savaştırma gibi sayısız savaş suçu işlemiştir. Bütün bu gerçekler ortadayken siyasi sebeplerden ötürü Amerika

---

⁷³ “Syria: We Had Nowhere Else To Go’Forced Displacement And Demolitions In Northern Syria”, *Amnesty International*, Index: Mde 24/2503/2015, 2015, s.16.

⁷⁴ Crawford, James, “The ILC’s Articles on Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts: A Retrospect”, *American Journal of International Law*, 2002, Vol. 96, No. 4, s. 874-890.

Birleşik Devletleri, YPG'yi partner olarak benimsemiştir. Bu kapsamda YPG'ye silah, lojistik ve zırhlı araç desteği verilmiş, askerî uzmanlar gönderilmiş, hava desteği sağlanmış, diplomatik ve medyatik destek sağlanmıştır. İşte bu desteğin YPG'nin işlediği suçları kolaylaştırdığı ve imkân sağladığı göz önüne alınırsa destek veren güçlerin bu suçlardan sorumluluğu gündeme gelecektir.

Uluslararası sorumluluk hukukunun birçok dalı bulunmakta, eylemlerin devlete atfedilebilmesi için çeşitli maddi olayların ve somut kriterlerin varlığı aranmaktadır. Devletlerin devlet dışı silahlı aktörleri desteklemesi ve bunun neticesinde devlet dışı silahlı aktörlerin eylemlerinden cezai ve hukuki sorumluluğu ise uluslararası metinlerin yanı sıra içtihatlarla da sıkı koşullara ve maddi delillere bağlanmıştır.

Özellikle Uluslararası Adalet Divanı'nın Nikaragua Kararı ve Srebrenisca kararları ile devlet dışı silahlı güçlerinden destekleyen devletlerin sorumluluğu etkin kontrol teorisi somutlaştırılmıştır. Bunun yanı sıra, devletlerin sorumluluğuna ilişki Eski Yugoslavya Savaş Suçları Mahkemesinde ayrıksı bir yol izlenerek "genel kontrol" teorisi ortaya atılmıştır. Bu sebepten doktrinde farklı görüşler mevcuttur. Belirtmek gerekir ki hangi teorinin tam anlamıyla kabul edileceği ilerleyen yıllarda yeni içtihatların ortaya çıkmasıyla belirli olacaktır.

Amerika Birleşik Devletleri'nin YPG'ye desteği ulaştığı boyut ve somut gerçekliler göz önüne alındığında YPG'nin eylemlerinin Amerika Birleşik Devletleri'nin sorumluluğu ancak kontrol teorilerinden hangisinin süreç içerisinde kabul edileceğine göre hukuki bir sonuca bağlanacaktır. Şüphesiz ki uluslararası siyasette devletlerin vekil güçler aracılığıyla sıcak çatışmalara iştirak etmesi artık alışageldik bir durum haline geldiğinden ilerleyen yıllarda devlet dışı silahlı güçlere devletlerin desteğinden sorumluluğuna ilişkin somut bir konsensüs oluşacaktır.

Summary

The YPG, the Syrian branch of PKK that has proved its terrorist character with the actions it has carried out since 1984, exploited the authority gap and created a strong influence area in Syria. The YPG has committed countless war crimes such as ethnic cleansing against the non-Kurdish population, forced exile; seize private property, false imprisonment,

torture, forced conscription for men and even children. Despite all these facts, the US-led multinational coalition has embraced YPG as a military partner due to political motivations. Within the scope of this partnership, the YPG received military, logistics, armored vehicle and air support from the USA. Besides, military experts were sent by the United States and diplomatic and media support were also provided. Considering that this support facilitates the crimes committed by the YPG, the responsibility of the supporting powers will be an issue to raise.

There are many branches of international liability law and various material facts and concrete criteria are sought for actions to be attributed to the state. The state's support for non-state armed actors and its criminal and legal responsibility for the actions of non-state armed actors depend on strict conditions and material evidence both in international texts and precedent court decisions.

The criteria sought for the responsibility of the states supporting the non-state armed forces has been embodied “effective control” in the Nicaraguan Case and Srebrenica Case of ICJ. Since the Tadic decision of the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia followed a separate path by theorizing “general control” in terms of state responsibility, scholars have different opinions on the issue. It should be noted that which theory will be accepted will be apparent with the emergence of new jurisprudence in the coming years.

Considering the concrete facts and the US-led coalition’s level of support that has reached to the YPG, the US responsibility of the actions of YPG will be determined according to which control theory will be accepted in the process.

Since the participation of states in conflicts through proxy forces has become a common situation in international politics, this will create a concrete consensus in the coming years regarding the support of states to non-state armed forces.

Çatışma ve Çıkar Beyanı:

Araştırmanın yazarı olarak herhangi bir çıkar çatışma beyanım bulunmamaktadır. Bu çalışmanın hazırlanmasında hiçbir dış finansmandan yararlanılmamıştır.

Kaynakça

Kitaplar

HEINEMAN, Isabel, Rasse, Siedlung, Deutsches Blut: “Das Rasse- & Siedlungshauptamt Der Ss Und Die Rassenpolitische Neuordnung Europas”, 2003.

KURŞUN, Günel, “101 Soruda Uluslararası Ceza Mahkemesi”, *İnsan Hakları Gündemi Derneği*, 2011.

SEEVAN, Saeed, “*Kurdish Politics in Turkey: From the PKK to the KCK*”, Routledge”, 2016, 1st edition.

Sürelî Yayın Yazıları

ANNYSSA Bellal and Ezequiel Heffes, ““Yes, I Do”: Binding Armed Non-State actors to IHL and Human Rights Norms Through Their Consent”, *Human Rights & International Legal Discourse*, 2018, Vol. 12.

ASLAN, M. Yasin, “Uluslararası Ceza Divanı ve Kişisel Ceza Sorumluluğu”, *TBB Dergisi*, 2007, s. 73.

CASSESE, Antonio, “The Nicaragua and Tadic Tests Revisited in Light of the ICJ Judgment on Genocide in Bosnia”, *The European Journal of International Law*, 2007, Vol. 18 (4), s. 649-668.

CRAWFORD, James, “The ILC’s Articles on Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts: A Retrospect”, *American Journal of International Law*, 2002, Vol. 96.

M. G. COHN, “La Théorie de la Responsabilité Internationale”, *RCADI*, 1939, Vol. 68.

PIRİM, Ceren Zeynep, “Uluslararası Sorumluluk Hukukunda Devletlerin Ağırlaştırılmış Sorumluluğu: Kuramsal Bir Değerlendirme”, *Public and Private International Law Bulletin*, 2012, Vol. 32(2).

RADPEY, Loqman, “The Kurdish Self-Rule Constitution in Syria”, *Chinese Journal of International Law*, 2015, Vol.14.

SARIGÜZEL, Hacı, “Uluslararası Ceza Mahkemesi”, *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, 2013, Sayı 3.

J. GRİEBEL and M. Plücken, “New Developments Regarding the Rules of Attribution? The International Court of Justice’s Decision in Bosnia v. Serbia”, *Leiden Journal of International Law*, 2008, s. 601.

Raporlar

“Assyrian Confederation of Europe”, *Assyrians Under Kurdish Rule Situation in Northeastern Syria*, 2017.

BALANCHE, Fabrice, “Tal Abyad: Achilles Heel of the Syrian Kurdish Belt”, *The Washington Institute*, Policy Watch 3059, 2018.

“Under Kurdish Rule: Abuses in PYD-run Enclaves of Syria”, *Human Rights Watch*, 2014.

İnternet Makaleleri

“ABD Savunma Bakanı PKK ile YPG ve PYD ilişkisini kabul etti”, *Anadolu Ajansı*, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/abd-savunma-bakani-pkk-ile-ypg-ve-pyd-iliskisini-kabul-etti/563312> (Erişim Tarihi: 28.04.2016).

“Anatomy of YPG/PKK Terror Group Becoming SDF Overnight”, *Anatolian Agency*, <https://www.aa.com.tr/en/americas/anatomy-of-ypg-pkk-terror-group-becoming-sdf-overnight/1607554> (Erişim Tarihi: 09.10.2019).

- “Female Fighters Of Kurdistan”, *Vice News*, https://video.vice.com/en_us/video/female-fighters-of-kurdistan/55dc9b6f1ce00c683baee92f
- General Raymond Thomas, “Aspen Enstitüsü Güvenlik Forumu Konuşması”, *YouTube*, https://www.youtube.com/watch?v=kVZCiel_2Xw (Erişim Tarihi: 21.07.2017).
- “Menbiç'teki ABD'li General: Amerikan Askerleri Çekilmeyecek”, *Deutsche Welle*, <https://www.dw.com/tr/menbiçteki-abdli-general-amerikan-askerleri-çekilmeyecek/a-42492498> (Erişim Tarihi: 07.02.2018).
- “Pentagon Chief Praises Kurdish Fighters in Syria”, *Hurriyet Daily News*, <http://www.hurriyetdailynews.com/pentagon-chief-praises-kurdish-fighters-in-syria-96609> (Erişim Tarihi: 18.03.2016).
- “Pentagon Delivers Plan to Speed up Fight Against Islamic State That May Boost US Troop Presence in Syria”, *CNBC*, <https://www.cnn.com/2017/02/27/pentagon-delivers-plan-to-speed-up-fight-against-islamic-state.html> (Erişim Tarihi: 27.03.2017).
- “Pentagon Reports Number of Contractors Employed in Syria for First Time”, *Military Times*, <https://www.militarytimes.com/news/2018/04/17/pentagon-reports-number-of-contractors-employed-in-syria-for-first-time/> (Erişim Tarihi: 17.04.2018).
- “Report: ISIS Ousted From Syrian City of Hasakah”, *Newsweek*, www.newsweek.com/report-isis-ousted-syrian-city-hasakah-330957 (Erişim Tarihi: 30.07.2015).
- “Russia Accuses US of Creating ‘quasi-state’ in Syria”, *Anatolian Agency*, <https://www.aa.com.tr/en/world/russia-accuses-us-of-creating-quasi-state-in-syria/1643104> (Erişim Tarihi: 12.11.2019).
- “Syria: Kurdish Militias Plan a Demographic Change in Manbij”, *The Middle East Observer*, <https://www.middleeastobserver.org/2016/08/14/syria-kurdish-militias-plan-a-demographic-change-in-manbij/> (Erişim Tarihi: 14.08.2016).
- “Syria: *We Had Nowhere Else to Go* Forced Displacement and Demolitions in Northern Syria”, Amnesty International, Index: MDE 24/2503/2015, (Erişim Tarihi: 03.10.2020).
- “Syria: 4 Brigades of the Free Syrian Army Commit to Prohibit Sexual Violence and the Use of Child Soldiers”, *Geneva Call*, <https://www.genevacall.org/syria-4-brigades-free-syrian-army-commit-prohibit-sexual-violence-use-child-soldiers/> (Erişim Tarihi: 03.07.2017).
- “Syrian Kurds Accused of Ethnic Cleansing and Killing Opponents”, *The Telegraph*, <https://www.telegraph.co.uk/news/2016/05/18/syrian-kurds-accused-of-ethnic-cleansing-and-killing-opponents/> (Erişim Tarihi: 18.05.2016).
- “The End of an Era: 60,000 Strong US-trained SDF Partner Force Crumbles in a Week Under Heavy Turkish Assault”, *Military Times*, <https://www.militarytimes.com/2019/10/14/the-end-of-an-era-60000-strong-us-trained-sdf-partner-force-crumbles-in-a-week-under-heavy-turkish-assault/> (Erişim Tarihi: 14.10.2019).
- “The U.S. Will Spend Billions in Syria—Just Not on Rebuilding It”, *The Atlantic*, <https://www.theatlantic.com/international/archive/2018/08/us-syria/567895> (Erişim Tarihi: 20.08.2018).
- “These are the Americans killed in Syria”, *CNN*, <https://edition.cnn.com/2019/01/18/us/americans-killed-in-syria/index.html> (Erişim Tarihi: 19.01.2019).
- “This Former Schoolteacher Is Building a U.S. Alliance With Syria’s Kurds”, *Bloomberg*, <https://www.bloomberg.com/opinion/articles/2016-06-10/this-former-schoolteacher-is-building-a-u-s-alliance-with-syria-s-kurds> (Erişim Tarihi: 10.06.2016).

Amerika Birleşik Devletleri'nin YPG'ye Desteğinin
Uluslararası Sorumluluk Hukuku Açısından Değerlendirilmesi

- “US-led Coalition in Iraq & Syria, Reported civilian deaths from US-led Coalition strikes in Syria”, *Airwars*, <https://airwars.org/conflict/coalition-in-iraq-and-syria/>
- “U.S. Builds Two Air Bases in Kurdish-Controlled North Syria: Kurdish Report”, *Reuters*, <https://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-syria-usa-base-idUSKCN0W80R7> (Erişim Tarihi: 06.03.2016).
- “U.S. Confirms Involvement in Syria Airfield Expansion”, *Voice of America*, www.voanews.com/middle-east/us-confirms-involvement-syria-airfield-expansion (Erişim Tarihi: 03.02.2016).
- “YPG Bans Cultural Activities of Opposition Syrian Kurds”, *Daily Sabah*, <https://www.dailysabah.com/war-on-terror/2019/09/18/ypg-bans-cultural-activities-of-opposition-syrian-kurds> (Erişim Tarihi: 18.09.2019).
- “YPG Conscription Law Mirrors Regime Military Draft”, *The Syrian Observer*, https://syrianobserver.com/EN/news/27861/ypg_conscription_law_mirrors_regime_military_draft.html (Erişim Tarihi: 14.01.2016).
- “U.S. Continues to Support YPG With Delivery of 250 Truckloads of Weapons”, *Daily Sabah*, <https://www.dailysabah.com/war-on-terror/2018/09/21/us-continues-to-support-ypg-with-delivery-of-250-truckloads-of-weapons> (Erişim Tarihi: 21.09.2018).
- “U.S. Department of Defense Office of Inspector General”, *Operation Inherent Resolve | Quarterly Report to Congress*, (01.07.2019 – 25.10.2019).
- “U.S. Military Displays SDF Support, While Turkey Calls for YPG to Leave Manbij”, *Rudaw*, <https://www.rudaw.net/english/middleeast/syria/25022017> (Erişim Tarihi: 25.02.2017).